

عدد: ۷ (برنجی سنه) ذی الحجه ۱۷: ۱۳۱۶ جمعه نيسان ۱۶: ۱۳۱۵ افرنجی ۲۸ نيسان ۱۸۹۹ (برنجی جلد)

ارتقا

(ارتقا) نك استانبول و طشره
ايچون بر سنه لك آيونه سي ۳۲
غروشدرد. پوسته پولى مقبولدر.
صحائف بالجملة ارباب قلمه آچيقدر. هر انى قلم
طوتان يازه بيلير. مركزى باب عالى
جاده سنده «معلومات» اداره خانه سيدر.

ادبيات، فنون عسكرية و بحريه،
وتاريخ و تجارت و زراعت و صنايع
و معارف و امور نافعه و اكلنجيلى فقرادن
باحث مصور جريده در.

استانبول ايچون نسخه سي: ۱۰ پاره يه در شمد ياك جمعه كونا نلى نشر اولنور طشره ايچون نسخه سي: ۲۰ پاره يه در.

آثار عليه وقته :

فون عكره

{ اوستريا و مجارستانده }

ارمانه هريه سياستري

— ۶ نجی نسخه مزدن مابعد —

اول امرده پروگرامه، ضابطانك صورت انقصاصي يازيلور. بوضابطاندن برى بالخاصه رئيسك معيتمده بولنور. هرطرف رئيسك معيتمده برضايط ويريلور. سياحته اشتراك ايدنلرك متباقيسى هر ايكي طرف بيننده تقسيم ايديلير، فقط بوتداير مطلق دكلدر.

فرضيات، ساده، طبيعي واجراسي، وقوعى قابل اولان برحربك احوال لازمه سنه موافق اولمليدر؛ كذاك كرك مستقل وكر كسه بر اردويه ملحق اولمق اوزره نظرملاحظه آلهرق وجوده كتيريلن ايكي قطعه عسكر به نك حركاتي طوغرى بر صورتده سوق واداره ايدده بيايمكه مساعد بولمليدر.

يورويشلرك اجراسنه، امنيت خدماتيله برابر هر درلو توقفله (قوناق، اردوكاه و سائر)، محاربه نك احضار واجراسنه عائد خصوصيات، سياحتك اك مهم اقسامى تشكيل ايتمليدر. خصوصاً محاربه، حربك اك مهم فعليياتى تشكيل ايتديكي جهته، مسئله نك حين ترتيبنده، اعطاسى تنسيب ايديلن تعليماتك مقصد يكانه سنى تشكيله تخصيص ايدلمش براراضيده وقوعه كله جك بر مصادمه ي تأمين ايتك خصوصى ده نظر دقتدن دور طوماق اقتضا ايدر.

عموميتله مساعد زمانلرده، هيچ اولمازسه درت كون، تقرب، محاربه، تعقيب وياخود رجعت يورويشلريله تعبيه وى بر مصادمه نك مطالعه سنه تخصيص ايديلير. كرك حركتدن اول ارکان حربه ضابطانك اجرا ايلدكلى حركات ابتدائيه دن آكلا شيلسين وكر كسه هر قسمدن مركب اولمق اوزره رئيس طرفندن تأسيس ايدلسين هر ايكي قسمك وضعيت ابتدائيه سى نهايت ايكي يورويش اجراسندن صكره بر مصادمه وقوعه كله جك وجهله اولمليدر. سائر كونلر ايسه وضعيت ابتدائيه نك مطالعه سنه، يورويشلرك اجراسنه، هر نوع توقف و امنيت ترتيباتنه، تفصيلاتنه كيريشمكسز ين كوچوك مصادمه لره، والحاصل قونفرانس و سائر به تخصيص ايدلمليدر. اكر بوايشلر سكرز اون كون طرفنده بيسره، باقى قالان كونلر بر كشف

«هنوز اندك شعورى دارم، اى ساقى! زمن بكنر بچشم مست خود تكليف كن اين جام خالى را» بيتنى شويله جه كچورمش، بويىك مبنى على الحكايه بولنديغى ده ايشيتمه مش اولنلر بولونسه كرك!.. اونك ايچون يازيورم، يوقسه، باشقه برمقصدم يوقدر. بخى، چوق يازمقله، آز او قومقله تشهير (!) ايدن، ظرفاى ابدان (!) اولان بكارم (!) لطفاً بوجسارتمى ده عفو (!!!) بيورلر... «كيم ايتدى سكا بوكارى تكليف؟» ديمزلر...

نام عظمت اتساحى، افكار منوره اصحابنك زبور حافظه سى اولان بر شرق داهيسنك فريادى هندك نغمات طيورندن اقتباس ايدن بر شاعر متحسسك : «اولسون فدا... بوشب سزه اولسون فدا فدا هندوستان پرده ب... ايران باطرب» شعر نده «پرطرب» كوستردىكي ايرانك... بواقليم خيال وشعرك ازهار رنگا رنگيله دونامش، حوضريله، فواره ليله بزمنش، چنلرينك اوسته عجم حاليلى سريلمش، فواره لردن دوكون قطرات، كونشك صوك شعاعيله كهكشانلر تشكيل ايتمش بر كلستانده بر «عالم آب... وار... بوعالى تشكيل ايدنلر هپ بدايع طبيعته مفتون... هپ شاعر... ايچنده «بد مست» يوق... «عالم آب» ك صوك دمنده، ساقى، شراب ايسته ينه بوش بر قدح اوزادير، بوقدحى آلايه ارتق برشى ويرمز، «مست» اولديغى آكلار، قدحى آليوب رد ايدنلره ينه اكرام شراب ايدر. بو «ساقى» نك، بو «خادم حيات» ك اويله بر اعتيادى دركه، بو اعتياد نرم بورالده بولونسه... ميخانه جيلرده، غارسونلرده دهشتلى بر كساد باشلار... چونكه بونلر، سرخوش صيرماينجه، اونك جبينده كى پارلى ده صيردبرمينجه راحت ايدده مزلر... بويله بر «عالم آب» ده، ساقى — تجربه مقصديه، اوجلسده بولونان ظهير فاريابى به بوش بر قدح ويرمش...

اوبوبوك شاعرده، كولمسيهرك قدحى اعاده ايتمش... متعاقباً ديمشك : «هنوز اندك شعورى دارم، اى ساقى! زمن بكنر بچشم مست خود تكليف كن اين جام خالى را» اوت!.. مالى «برازعقل باشمده در. اى ساقى! بندن كچ! بو بوش قدحى كندى چشم مستكه تكليف ايت!» ديمك اولان بويىتده اوقيمتلى شعرلر آراسنده كورونمك استعدادى حائزدر.. مبنى على الحكايه در..

محمد جلال

فلك! كولدورمده سن عندليب زاركى اصلا ناصل ايتز، ناصل سن شويله هركون بويله واويلا بيليركن حالى جانان بكا رحم ايتيور حالا «الده بركل پزمرده قالدى نوبارمدن»

عندليب

آثار منثوره

جام خالى

«ترقى» ده، «رسملى غزته» ده جوق يازدم : [۱] مبنى على الحكايه اولان اشعارك، بونفايس آتارك قيمتدار اولدقلىرى كوستردم، بونلرك آراسنده زبور حافظه اوله جوق آثار بر كزیده نادر اولمادىنى ايچون، بوكى شعرلردن خوشلانلر، مثلاً:

خيلى زمان مروحه چنيان ايدم اويقويه دلمش ايدى اول شيوه كار ملك دله بنده سليمان ايدم قبضه دستمه ايدى روز كار بديه سنى :

«كلستان نازده كوردم كه اول نورسته كل» «صبحدم بردسته جام آلمش كلير بردسته كل» معلمنى :

«باق مطلع ابروسنه اوپ كردن صافن اين معدن سيم اوستنه محراب بولندن» بيتنى :

«الحسد اى مروحه! اولمش مقامك دست يار الويررسه بويله الويرسون كئى به روز كار» كنيابه سنى :

«آياغك صافينهرق باصمه آمان جانانم دوكونلنى، قيرلان شيشه رندان اولسون» ندای سماحتكارانه سنى :

«بدن قلعه به جيقش اومه برج ادب فيتيلى آلدى كورن عاشق آتش مشرب» «بيتنى» نك دردنجى مصاحبه سنى تشكيل ايدن :

«شقيقك قد غاب فى لحد و تطلع يا بدر من بعده فهلا خسفت و كان الحسوف لباس الحداد على فقهه قطعه سنى، بونك :

«اى بدر نوظلوع! سنك قرداشك بوشب اون درت باشنده قهره افول ايتدى آغلارم لاقيديسن طلوع ايديورسين، يازيق سكا بدم افقلى براقوب كيتدى آغلارم بدم غروبه ايردى مه حسن وان ايكن كيردم تحسريله لباس خسوفه بن» طرزنده كى ترجمه سنى اونو تمامشلردر صانيرم.

ديوانى حقهنده :

«ديوان ظهير فاريابى دركبه بدزد اكر بيانى مطلبى وارد اولان ظهير فاريابى نك اشعارىنى اوقويانلر ايچنده :

[۱] جوق يازديغندن، آز اوقودىغندن بحث ايدن ظرفاى ادبك (!) عقولرته (!!!) صيغينهرق...

خدمتيله برابر اوزون مدت باركير ياريشلرينه تخصيص اولنور.

اركان حربه رئيسى بو پروگراملى تدقيق و ترتيب ايدر وياخود بعض موادىنى تعديل ايتديرر، كه بو پروگراملر رئيسلرك موقع اجرا به قويه جقلىر تعليماتك اجراسى خصوصنده براساس خدمتى كورلر.

هيئت معاونه. — فى الواقع هر برهيئته التحاق ايدده جك اولان سوارى مفرزه سنى بر قوماندان آلتنده بولندرمق اقتضا ايدر. بو مفرزه نك قوتى امرا آتيلريله باركير محافظلىرى و وقت سفرده آتلى اولميان مأمورين وضابطانك بينه جكلىرى حيواناتى تدارك ايدده بيله جك وجهله تنظيم اولنور. مفرزه ده امر قوماندان ايله قوناق كى خدمات متفرقه ينى تأمينه مقتضى كوچوك ضابطلرده بولنديريلور.

كوچوك ضابطلرله پياده نفراتى وياخود پياده آوجيلرى ده، محاسبه، كتابت و امر چاوشلىنى خدماتنى ايفا ايتك ايچون، آريجه بر قطعه عسكر به دن افراز اولنور.

والحاصل سياحتلرك اجرا ايدده جكى منطقه ده بولنان مأمورين ملكيه يده اولجه اخبار كيفيت ايتك اقتضا ايدر.

— مابعدى وار —

رفيق على

يكي ادبيات جديده نك اسكى نمونه لردن :

نظيره غزل سامى

منبع زهرابه غم كون بر مجرا كى خار و نار نالش محزون بر كويا ايكي عكس ايدر افلا كدن اصوات آه عاشقان اهل عشقه قبه برخون بر معنى ايكي منديج يارك حقيقت هر دو رخسار كده آه دل نه ياپسون سويليك افسون بر عزا ايكي رشحه آلامدلدن كوزلرده قان دكل صفحه سوداده كى مضمون بر ايا ايكي دلده وار خسران، فكروصل، هم هجر رقيب آه كيم اميد نور افزون بر يلد كى

عبدالحليم ممدوح

آثار ده قادييه نمونه لرى

و شهر مكنو مجيسته :

۱۲۰ نيسان و سنه ۱۳۱۵

و مونشهر نه قريوه ن!

ونيسانك واونبرنجى وادى وياضنده وشيشلى وغازينو و سنده وايجه وساز وطاقى وچفته وتلى ونغمه فرح وبسته سنى وروسرعت ووهيه واياله وهواى وسياه واپجريسندهر و رقص ايتديرر وكن وبتون ومور ومنور وخليالرمله تا وسرك و ماصوبه و قدر وفرلا تديم واو و حرارتلى ودعوتامه وى ولا جوردى تبسلر كز

وله و آتشلا بهرق و افكار و دهقادانيت و حادنا و بدايع و پرورا و نهي و بر و نظر و محبت و ممدو .
حيثله و سوزديكز . و ماصه كزه و قدر و اوچوب و كيدن و روحلي و كاغدي و بر حس و پنه جويا نه و ابله و او قود قچه و كيت و كيدنه و ناطقه كنز و بر و غليان و سماوي و ايچنده فوران و رنك و احمر .
رېته و طفيان و قوه و مسكره و دماغيه كنز و فك و منظار الدهان و ابليه رك و بر و آواز بلنديت و برداز و ابله و او قور كن و وصول طرف و يقين كنز و و كندى و موجوديت و عظمت و فروشي و ده قادا .
نيسيله و او طوران و بك اوغلي و ده قادن او لوسى و بك سزه . و كورد بكنزى ؟ و ديدى و قورمال و بيقيرى و ايچنه و نازك و يارما قيريله و سنبوليكانه و بوكره و اوته كي و اللى و بلكنك و قول و دايكنه و صوقد قدن و صكره و وشكر خند و اوله رق و علاوه و ايتدى . و بر بوى و ده .
قادانيت و كمتير و بودعوتنامه و كدرلى و روحه و او و قدر و فرحله و سربدى و كه . و فكرمك و مزهر و حجب راني و ايچنه و شبنبلرله و خيالى و آل و صار و مور و ويشيل و قمرى ، و صنيعه و مجهول و بر و منمعدن و مغيض و بديعه لرله و تزئين و بى و نرمين و نواز شلرله و او قشايه رق و بتون و حسياتى و يالا يان و بو و ده و عوتنامه غر .
يوغرامى و تسكين و ابده و رك و بى و طيانلر و بر و مجلوبيله و كرختار و ايتدى . و ويش و نظر و اشتغال كنز و ده و طالاننان و ده و عوتنامه بى و ارانه و ابله . و سويلر ميسكر ؟ و ديدى ؟ و بو مكنوك و صاحبي . و . و ايسته و او و زمان و سز و لا .
جوردى و بر و تبسمه و آجيلان و دودا قريكزك و آره سندن و شوكله و لر و دوكلدى . و بو كدره و موخ و بوى و رى (نخبرى) . و او و دوام و ايتدى .
- و اوخ ! و رابر و او لمليدق ! و كيم و بياير و او و قدر و ديبه و بيليرم و كه و مخالفين و مسكمن و او و مسلك و نو جديت كزك و او و بتوز و تو ز پنه و خيالارى و مزك و ماوى و سما و لر برك و علي و منه و انصافسز وجه و مظلم و خائنلكرى و له .
- و هيجوم و ابتمك و بنساء و متين و ده قادا و انيزك و اساسى و نوزمى و الوان و انقاضى و ويرانه و سياهه و فارشدير و مق و بو وجهله و وقوم و بوله جق و معارضه و سياهى و نتيجه سز و براقيديق !
أوت ، و بز و بويله و ابكى و يكو جود و ده قادن و سريع الجريان و دوز و بر و وادى و ده و شفقتلى و مذهب و بر آغوشده و اويشيل و پنه و مور و خليا و ملامرى و له و قوروشون و محبت و ده قادانيه و مز و سياهه و سنده و سكوت و سكوت ابدى و ايچنده و صاف و مائيلكر و آره و سنده و خامه ران و كل سكوت و او اسيدق ! . و ايسته و بو نلرى و سويله رك و آجى و بر طور و اغبرار و ما بوسيله ؛ - و هايدى ! و ديدى و ده و عوتنامه بى و قبول و ابدك ؛ و بز و ايسه و بو و طرفنده و ده و عوتنامه مزك و قبول و يا و هدم و قبولى و آكلامق و او زره و انظار و ملون و رعشه و سبهم و ابله و انظارده و ابدك . و سز و آياغه و قالقه رق و عصبي و آدملر و له و زم و ماصه و يه و طوغرى و يا قلاشديكز و زمان و بلا و اختيار و سونجيمز و دن و وجهه مز و بك آواز و اوله رق و بر و بللورى و نغمه و ابله :

تيره ياندم ، مور او ياندم ، كيزايجه و شرفيسنه و ابتدار و ابلك . و ده و عوتنامه و بك و قبولى و ده قادنله و توجه كزه و بر و دليل و اولديغندن و صوم و ده قادانان و زمان و نامنه و عرض و تشكر و ابد و رك و شو و ده قادا و دانك و مكنو و به و پنه و بر و تبسمه و نهايت و و بر .
يورم . و لطفاً و بو و تبسمك و قبوليله و قوللرينك و مستغرق و ريك و مصار و قلنسفى و بتون و هويت

و ذاتيه مله و چيرپنه ورق و استرحام و ابده ورم و افندم ، و ...

و خلوصكان و ملونكر و ينار و دوز

ارتقا

مطبعه مزده لزومى قدر و او بو .
لنمديغندن استعمال بيورديقكز و اولردن بر جوغنى ديزديره مدك . عفو عاليكزى نمى ايدرز .

منته مکتوبى

بندن سو كيلمه

آه « سنك محبتك » . اكر سنك محبتك اولسه ايدى بن اوته كنى بو قدر « چركين » بولماز ايدم . عجيبا هيچ دقت ايتدكمى ؟ بنده نه قدر اميد ، نه قدر نشئه ، نه درلو سعادت و ار ايسه هپ سنكدر « حق بنم فكرمه قاليرسه بنده بنده سنكم . آنك اوله مام . چونكه او چركيندر . هله باق :

« بوروشوق خطلى شيشكين يوزيك آجيلير شيهلى بر صفوله »

شمدى بن آنى فصل سويم ؟ هم برازده چاچارون ، قينارسه :

توكورر غيظ و تهورلرله هر كسك چهره صافيته

نمود بالله . بن آندن نفرت ايدرم . اسمنى آغزمه آلام . نصله آله بيليرم كه :

« بولاشدير سوزى صكره سيلره دهنى عزيزم ! كل .

« بزم ستمك ، ابريشدى نو بهارى كزه لم . نسيم صبا اسير . اورته لق پر زمزمه . « بهار قوشلرى » جيويل

جيويل اوتيور . ياپاتيلر ، ليلاقلر ، « نيسان چيچكلرى » آچش . اورته لق قوقو ايچنده . كل . آياغكى اوپيم . كل .

نه چيكنيورسك . كي مدن خوف ايدنيورسك .

« چادر قوروبده بهازان ايچنده برطاغه « سنكله باقسهق اولور يايلا دن صوله صاغه

كهى بايرده بارنسهق كهى كوچوب باغه نه وار نه وار آقوزوم بزده باده نوش اوله لم

بز برلشنجه « ايكي شعر » اولورز . بزى كورنلر :

« بو ايكي شكوفه [۹] شعرك اكر رنگين تمثايدر ديسونلر . اكر كلزسه ك تيور بولنه

آصيلمش اولان شو (لوحه رقت پرور) ي اوقومه دن كچه .

« زواللى ! » فقط كل . « بو نوبهارده » سنكله

« اوراده » كزيته لم . بيلارسك آ . كچن سنه :

بن هر افشام اعتياد ايتش ايدم برتبه واردي ، چيقاردم بركلال

[۹] چيچك معنا سندر .

ايسته . اوتپه به چيچه لم . امان چيچه لم :
نه منظره ! نه تماشا :

« قبله اولر ، بتون ديوارلر »
آه ! بونلرده بر برشى دكل . ينه

قدسه كيتديكى خاطر لادم . لكن نه خا طره ! « دوره سياحتدن بر خاطره »

سوديكيم . بر كره بنم رنده اولده دوشون . سوربه نك عظمت مناقبى كوزا و كنه آل .

افشام اوزرى برتبه بولور چيقار .

كورور ايدم اوزمان سو بسو ايدردى كذر غرور عز و « وقاحتله » ، حامل اشجار

هكيم نظره لي بخور تا بديدار خراش جانم اولان يك صدا ابده دولر !

بونلره شرق سرعت قطارى ديرلر . بزم ديارك لوقوموتيفلرى مركبندلر .

كل . ايسترسهك اورالره كيدم . ايسترسهك بو الرده كزيته لم . « بيلسه كز »

آه ! بيلسه كز ! اوطوردويم خانه نه قدر كوزل !

يشمده ماوى افق ابله مواج بردكن هله شمديلر :

نيسان صبايى هر طرف « آورده سرور » قوشلر هواي شوق ابله محصور . بر نشاط

خورشيد « انوار » ايلبور افاقه نشر نور كويا جهان شطارت واذواق ابله محاط

مراق ايمه . بزم مبنى مبنى « كلين » قين سودمزى فلان حاضرلار . بر پارچه

خرجين اما « چركين » دكل . حقى دون : « سحر ك پنه ضيا سيله او ياندى كلدى

آصه رق نازلى ، اوطومبول قولنه برده سبت چيقدى بر باغچه كبرى اشاغى اوطليه

بنده دوش باقيوركن مخير آطليه باييورمش امل روح لطيفه دمت

دمتى ويردى بكا كولدى . ديدى . سويليكز :

بكا مفتون ، مخيرميدر ازهار سحر ديدم كه : خبر . بونك اوزر بنه كل يوزى

صولدى . اويله دكلى ؟ جوجوده نو شكفته بر چيچك كى ظريفدر

شودر كه فرقى او شكوفه زارك ايكي خزانى وار برى ياره سزلقدن بيرايوب

قالق ديكرى اختيار اولق . آه ؛ اختيار اولق ؛ انسان او چاغده (مبارزه حياتك

تأثيرينى) آكلايور . شو آنده باغچه ده كي ياسمنلر آره سنده اوتن او (سوكيلى

قوشلر) ، باقدمده كال (تالم) ابله بكن زمانلرى آه لرله آكدم بن

دم صباوتمك خاطراتى هپ بردن طلوع ايلدى قارشده آفتاب كى

« صحائف آلام » جهان بويله بر تشبثى احتوا ايتسون ! بر لذت ابله :

فم نظاره دن تسليم بوسه اولور ريزان ديه آغزينك صوبى آقسون . صكره

بنده باقيم باقيمده : اوچشم مست ولعه ديدنه لبريز تحيردر

حبابه باق كه ساقى لب پيانه دن بران ديديم . قيزيم . صاراريم . كورنلرده

واضح دليل عشقيدر اهل محبتك سوز درون و شاكله روى زرد درد كل . صباحلين چكر دك قهوه طولدورز .
اسپرتو طاقنى آلير . سحرى بر قهوه كينى ايدم رز . « نيسان سوز » لرى قونوشورز . فقط « يوكسك برطاغه »
چيچه لم . شو زمانده اورالرى صفاليدر هامش : - سكا يازديغم « برنجى مكنوب » ي اوقودكمى ايدى . اوراده « برسؤال »
صورمش ايدم . حقى دتمش ايدم كه :

بوخنده زار بديعك ايچنده يالكنز بن سقبل عمرى ناقل بوجسم بيزارى

چامورلى برده وياخود يوصونلى برايرماق ايچنه اتارسه م نه اولورم ؟ وياخود

« امتحان » دن صكره « شكسته اميد » قاله رق طبانلر مه اين « ضربه اميد شكن »

استاد ابله ملول و زار اوله رق الان قوسى مسدود اولان « مكتب » دن دونوب

« روزگار انجى ياغور سربتيلر ي قورشون كى فيرلاديني انشاده دوز ، چيلاق

چامورلى بر او وادن « كچركن سن بى كورسهك :

« آه ! اى زواللى .. ملجاسز ، حاميسز بيم » ديه جكميسك ؟ سكا صور-

بيورم ، سويله اى سوداى مجسم ! سويله هيچ بر زمان بن اوليه جقميسك ؟

ها ؟ سويله اوليه جقميسك ؟

شهر مكنوبجيى

— اخطار مخصوص —

دون نشر اولنان اسبوعى « معلومات » رفيقمزك « ۱۳۳۳ » حقيقه سنده مندرج

مقاله نك اوستنده سهو مرتب اوله رق « ضيا بك افندييه » ديزلمش اولدينى

و حالو كه مقاله مذكوره نك مير موسى اليه مناسبى بولمدينى جهته تصحيح كيفيت

اولنور .

شكل هجائى

برنجيى : ايكنينك اوزرنده كورباور . فقط حال طبيعييله دكل .

ايكنجيسى : مخلف جسامتده در . فقط دنيادن ، ده بيوكدر ! ديه بيلورز . چونكه كره

ارضى ايچنه آله بيلور ! اوچنجيسى : عكسسه اوقوغلى ، كه او ، ده

ايكنجى اوزرنده بولنه بيلسون ؟ حل ايدنه كوزلر بكتاب اهدا ايدم جكنز .

(۶) نومرولى نسخه منده كي بيلجه نك

حليه ، حل ايدنلر اساميسى دونكى بنجشنه كوني نشر اولنان اسبوعى معلومات غزته سنده

درج اولمشدر .

معلومات — طاهر بك مطبعه مندره طبع اولمشدر

ممدوح